

Ioannis|| Climaci Ab-||batis Montis|| Synai,|| Scala Paradisi

Johannes <Climacus>

Coloniae, 1583

VD16 J 520

De victrice passionu[m] omnium altissima humilitate. Gradus. XXV.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55433](http://urn.nbn.de/hbz:466:1-55433)

probatus, adeo ut in nullo contradiceret. Talem
plicitatem in monacho requiri hic Climacus. Plus
de hoc Paulo vide in eius vita, quæ inter pauam
parte prima fuisse narratur.

De victrice passionis omnium altissima humilitate
Gradus. XXV.

QVI diuinæ charitatis propriæ, sancteque
militis competenter, & beate castitatis
reæ diuinæ illustrationis firmiter, timi-
risq; domini sine mendacio & certo, cordis fiduciae
sine errore sensum atque affectum & vim
sibili modo cœpti attare vult, eosq; qui hactenus
gustauerunt, huiusmodi narratione se illustra-
putet, simi e aliiquid ei facere videtur, qui cos
mel nūquam gustauerunt, huiusmodi illius du-
dinem verbis & exemplis docere nititur. Sed
sane frustra desudat, & in cassu & superfluo loco
tur. Nunquam enim id efficit quod vult: prior
rem ille aut imperitus est narrationis suæ, aut
ani gloria vehementer illuditur. Adiecit sermo
thesaurum includere in vasis fictilibas, immo ven-
in corporibus reconditum, cuius neque agnoscit
neque ullis verbis exprimi possit. Solus enim omni-
lus supernæ incomprehensibilis ingentem atque
infinitum perscrutandi laborem verbo quæ-
tibus præstat. Erat autem titulus huiusmodi. Sa-
eta humilitas. Quicunque dei spiritu agitatur, iusta
biscum ad intellectuale hoc sapientissimumq; co-
cillum conueniant. Scientiæ tabulas diuinitus su-
ptas & manibus intellectualiter ferentes, concen-
mus & quæsiuimus ac discussimus venerandis
tuli virtutem. Et alius quidem hanc esse dice-
bat recte factorum intentissimam obliuionemq;

HUMILITATE GRAD. XXV. 209

ius vero extreum se omnium, magisque peccatis obnoxium existimare. Alius metis cogitationem, qua scilicet imbecillitatem propriam infirmat, emque cognoscit. Alius vero in irritationibus anticipare proximum, primumque iracundiam solvere. Alius gratiae Dei & misericordiae agnitione. Alius rursum contriti animi sensum ac voluntatis proprię abnegatione. Ego vero cum omnia audissem apud meipsum diligenter & vigilanter examinans beatissimum illius sensum per auditum addiscere non potui. Quocirca & omnium nouissimus velut canis cadentes micas ex mensa probatissimum beatissimum quem patrum colligens, de hac singulari virtute ita diffiniens, dixi: Humilitas est animi gratia sine nomine, solos apud eos nomen habens, qui illius experimentum cooperunt. Humilitas est ineffabilis diuitiarum Dei appellatio & donum. Discite enim, inquit, non ab angelo, non ab homine non a tabula, sed a me, hoc est, a mea in vobis habitatione & illustratione & operatione, quia mitis sum & humilis corde, & cogitatione & sensu, & inuenientis bellorum quietem & alienationem cogitationum animabus vestris. Aliud est vitis humilius in perturbationum adhuc tempestate spectaculum, aliud inestate virtutum. Et si in unam laetitiam & frugem vitis viuis spectacula ista concurrant, unde vera & propria signa & argumenta fructuum habent? Denique quoties in nobis sanctae huius vitis florent ceperit botrus, mox humanam omnem gloriam & famam cum dolore execramur, iracundiamque & furorem a nobis penitus eliminamus. Atcum iam spirituali aetate in animo profecerit haec regina virtutum, in nihilum vero

imo in execrationem cuncta quæ à nobis geruntur bona existimamus, & in diebus singulis nostris nos adiungere per occultam dissipationem abstrahamur. Porro diuinorum copiam nobis iudiciorum munerum (ut qui hanc præter mentem nostrum acceperimus) additionem fore crucis amplioris suspicemur. Idecirco tunc quoque net inuiolabilis mēs nostra, se ipsam intra misericordia sacculum tutissimè continens, surum tantummodo strepitum ac ludibria audiens, in his omnibus inuiolabilis permanens. Siquid inuiolabile penetrare huiusmodi est mediocre! De florū itaque perturbatione celerique prætulū virtutis huius semper nra fructificans omnibus differuisse satis est. Iā vero quod sit huius virtutis perfectum pæmū. Quicunque Domini familiares estis, ipsum interrogate. De quantitate igitur ipsius dicere non possum, rursus de illius dulitate loqui, longè impossibilius censeo. De proprietate ergo eius (ut initio institueramus) discutemur. Solers & accurata pœnitentia luctus quibus omnis macula diluitur, sanctissimam diū humilitas, tantum ab inuicem differentiatur à pane frumentum & farina. Cōteiturque prius animus & per efficacem pœnitentiam terminatur vñitur vero quodammodo, atq; (vñ dixerim) admiscetur Deo per aquam integrum luctus, ex quo etiā igne Domini succensa solidus in panem sancta humilitas fermento iam omentum fastu libera. Vnde & in vnam virtutem actionemque seipsum congregans sancta haec stans tribus annulis catena, imo vero cœlifera suas quodammodo proprietates habet, quod alterius signum esse dixeris, hoc alterius quod no[n]ionem esse reperies. Ideoque quod breuitate

medictum est, curabo exemplis atque ^{*}authoritate firmare. Proprietas quippe honestissimæ huius atq; omni admiratione dignissimæ trinitatis prima atque præcipua est, ignominia suauissima & iucundissima perpessio, quam anima ut moibes suos, & peccata maxima sedet a que consumat, supinis manibus expectat atque cōplectitur. Secunda vero est omnis iracundiæ victoria, atq; in eius extinctione seruata mediocritas. Tertius autē gradus optimus est, vt & bonis suis nunquam aliquis infideliter credat, iugiterq; addiscere desideret. Finis quidem legis & prophetarum Christus ad iustitiam omni credenti. Finis vero immundarū passionum inanis gloria & superbia omni non ad uertenti. Quartum cum interemptrix sit intellec^{ta}ta. ista terna, contubernalem suum omni veneno mortifero seruat ilæsum, vbi in illa hypocrisis appareat venenum, vbi detractionis rubigo, vbi serpens aliquis occultari in ea possit, quin statim ex cordis caueinis & terra in lucem adductus occidatur. Non appetet in huius coniunctione odium, non detractionis species, non inobedientiæ vilis odor, nisi fo te fidei ratio periclitetur. Tunc enim obtemperare perfidiæ, consilium non fuerit. Qui huic veluti sponte sponsus vnitur mittis placidus ad compunctionem, fa iis atque misericors est, super omnia autem tranquillus, serenus, obtemperans & freni patiens, hilaris, vigil, impiger erit. Et quid me necessarium erit mulier prolequi placida semper animi tranquilitate beatus erit. Siquidem in humilitate nostra memor fuit nostri Dominus, & redemit nos de inimicis nostris. Monachus humilis non curiosè abdita requiret, superbus vero iudicia quoque Dei curiositate illicita discutiet. Quidam probatissi-

Rom. 10.

mum & discretione maxime ornatum fratre
stantes dæmones , ita ut oculis eius apparet
visibiliter , beatum illum prædicabant. Ad quod
ille sapientissime: Siquidem me in mentis ac
mæ cogitationibus laudare desiteritis, ex disce-
su vestro magnum me existimabo, si vero non
laudare non desinitis , ex laudibus vestris fide-
tatem meam coniicio . Immundus quippe est
pud deum omnis sublimis corde. Aut igitur
bite , & magnus factus sum, aut si placet laudat
& ampliorem vestri causa acquiram humili-
tem. Moxque illi aincipiti verbo stupefacti ca-
nuerunt. Cauē ne sit anima tua canale hujus in
dæ vitalis , vt eam quidem nunc emanet, nu-
vero emanare desinat, gloriæ & elationis ad-
ie consumpta , sed sit beatæ tranquillitatis for-
paupertatis fluuium semper ex ipso gignens, mo-
mento charissime, quod valles in seipsis frumenta
rum spiritualemque multiplicant & uictum. Ve-
lis est humilis anima inter medium montium
sine arrogantia semper atque immobilis perme-
nens. Non ait scriptura ieiunauit, non ait vigilauit,
non habui requiem, sed humiliatus sum, & salu-
uit me celestiter dominus. Poenitentia quidem fa-
citat, luctus vero cœcum pulsat, sed sancta humi-
litas aperit. Ego autem trinitatem in unitate, &
in trinitate unitatem dico atque adoro. Cuncta
quæ videntur sol illuminat, omnia verba
quæ geruntur ratione roborat humilitas. Si ne
adsit sol, plena sunt tenebris omnia , & nisi ad-
humilitas, nostra omnia & foetida & extrema
runt. Vnus in omni creatura locus & semel al-
xit solem: & una plerunque cogitatio peperit hu-
militatem : uno & solo die mundus omnis ex-
tauit, & una virtus, hæc est quam immitari no-

possunt dæmones. Aliud esse dicitur extollī, aliud non extollī, & aliud humiliari. Prior enim omnem diem iudicat, sequens vero non iudicat; porro tertius cum indemnatus sit semper seipsum condemnat. Aliud est humilem esse, aliud conari est humilem & aliud laudare humilem. Prius illud perfectorum est, secundum veracium obedientium, tertium vero omniū fidelium. Qui in intimis humilis est à labijs non lædetur, quod enim thesaurus non habet hoc ianuā non p̄odit. Solitarius equus nonnunquam currere videtur, at si gregi societur tunc suam agnoscit tarditatem. Si iam in naturae bonis cogitatio gloriari desinat, principij sanitatis argumentum est. Sed quo usque factorem illum hauriat, vnguenti odorem fertire non poterit. Non increpabit, non iudicabit, non dominari appetet, non circumvenietur is qui amori meo est deditus, quo ad mihi coniungatur, ait humilitas sancta. Nam post coniunctionem meam ei iam lex posita non est, Cuidam fortissimo athletæ Christi, qui ad hanc beatissimam virtutem festinabat impuri dæmones laudem in corde subseminabant. At ille diuina inspiracione malignorum spirituum nequitiam pio & religioso compendio vincere aggreditur. Describit in cellulæ pariete altissimarum virtutum appellationes, puta perfectæ charitatis, angelicæ humilitatis, mundissimæ orationis incorruptibilis castitatis & huiusmodi virtutū reliquarū. Cū ergo illū cogitationes extollere cepisset dicebat illis: Eam ad arguētē adueniēsq; relegebat appellationes illas, sibiq; ipsi clamabat: Cū has oēs possederis, tūc scies q̄ longe, adhuc à deo sis. Cū enim eas possederis, seru' eris inutilis fecisti enim qd facere debuisti. Quæ nam sit solis huius virtus & substantia, *Luc 17.*

dicere ipsi non possumus , cæterum ex effectibus eius & proprietatibus quæ sit illius substantia obligimus. Humilitas est protectio diuina, ex qua ut recta facta nostra non videamus Humilitas vilitatis abyssus furibus omnibus inuiolabilis. Militas est tu ris fortitudinis à facie inimici. Non proficiet inimicus in eo , & filius imo vero cognitione iniquitatis non apponet nocere ei . Et contendet à facie inimicos eius & eos qui odunt eum fugam conuertet, Sunt & aliae magnifico humiliatori in animo proprietates , præter illas quæ pra demonstratae sunt. Illæ. n. vna ⁴ excepta, diuinarum intuentibus iudices sunt. Agnosce autem nec decipieris. Cum sancta hanc substantiam in ipso esse perspicias , in multitudine ineffabilis minimis, in amore orationis incredibili, anticipabili innoxium cor, & aliena peccata accusare nescit. Percurrit hanc quam diximus substantiam inanisq; riæ totius odium. Qui scipsum ex intimo animi sensu & affectu novit, iam in terra seminauit. Non nisi ita seminemus, fieri non potest ut floreat militas. Qui scipsum agnoscit diuini timoris immam notionem comprehendit, per quam sollicitus incedens ad charitatis ianuam perueniet. Militas est regni cœlestis ianua , sibi propinquantes introducens. De hac reor dominum dixisse ingredietur ex hac vita egredietur intrepido, palea inueniet & vivitatem in paradiſo. Omnes qui per aliā portā inhabitatū venerunt, fures viae sunt & latrones. Nūquam disquirere nos volumus. Quod si proximum nostrum ubique ex intimo affectu cordis meliorem nobis esse arbitramur, iuxta est diuina misericordia. Impossibile enim ex niue progredi flammam, sed loge impossibilium

sibilis ut in eo qui alterius sectę & opinionis sit
 humilitas propria fidelium ac religiosorum vir-
 tus oriatur, Plurimi nosipos peccatores dicimus
 & fortasse ita existimamus, ignominia vero hoc
 probat. Nunquam desistet is, qui ad tranquiliſ-
 sum hunc portum festinat, mores, verba, cogi-
 tationes, intentiones, quæſtiōes, exquisitiones, in-
 ſtituta, conatus, vota, orationes facere, intelligere
 & excogitare, quoad cooperante domino ab igno-
 biliaribus institutis infestissimo & procellosiſſi-
 mo elationis pelago animæ ſuæ nauiculam libe-
 ret. Qui enim ab hac liber euaserit, in omnibus re-
 liquis peccatis facile ut publicanus ille ſatisfaciet.
 Nonnulli quidem propter peccata p̄r̄terita, po-
 ſtea etiam quā remiſſione potiti ſunt, humilitatis
 materiā yſq; in finē tenuerunt, per ea tumorē im-
 maniſſimū colaphis c̄dentes. Alij rurſus cōſide-
 rantes Christi paſſionē, ſeipſos debitores cōſtanter
 eſſe tenent. Alij defectib. ſemetipſos humiliant, &
 vilissimos existimant, pleriq; ex accidentib. tenta-
 tionibus, morib; & lapsibus, gratiarum matrem
 ſibi familiarissimam fecerunt. Sunt item nonnulli
 (qui tam en an modo ſupersint diffinire non po-
 ſum) qui ex ipſis dei muneribus quantumlibet in
 eis profecerint, ſemetipſos humiliant, ſeque indig-
 nos eſſe huiusmodi diuitijs existimant, ſicque af-
 ficiuntur tanquam debitis ſuis quotidie adiiciāt.
 Hæc igitur humilitas, hæc beatitudo, hoc perfe-
 ctum consummatumque p̄r̄mium eſt, quoties
 aliquem audieris infra paucos annos altissimam
 acquisiſſe tranquillitatem, noli hunc existimare
 aliam, quam hanc beatam celeremq; viam pe-
 dibus ambulauifſe. Sacra eſt biga charitas atque
 humilitas, quippe illa exaltat, hec exaltatos ne vñ
 quam decidunt tenet. Aliud eſt contritio & aliud

O S humi-

humilitas. Contritio ex ruina nascitur, qui enim
cadit conteritur, cadensque sine confidentia inno-
tione laudabilis cum verecundia assistit. speiq[ue]
culo ut confactus & collitus nititur, ipseque di-
operationis canem a se abigit. Cognitio est ver-
tuta propriæ mensuræ comprehensio, iugisq[ue]
leniorum quoque peccatorum memoria. Humil-
itas est doctrina intellectualis, Christi spiritus
ter ab his qui digni fuerint, in penetralibus
mæ recondita, vel bisque sensibilibus inacces-
lis. Qui se dicit huiusmodi vnguenti fragran-
am penitus sensisse, & cum laudatur, vel pa-
rum mouetur corde, aut vim verborum inco-
ligit, rapiturque vel modice laudibus, hic no-
se fallat, seductus est. Quendam toto affectu an-
imi audiui dicente: Non nobis domine, non
nobis, sed nomini tuo da gloriam. Sicbat enim
naturam non facile ab hac illæsam seruari posse.
Abs te ergo, inquit, laus mea in ecclesia magna
futuro scilicet tempore. Prius enim quâm illa
adueniat, hanc sine periculo ferre non possem.
Si hic tandem finis & ratio & modus est suprena-
superbiæ, virtutes quæ non ad sint gloriae cau-
simulare, id profecto erit altissimæ humilitatis
argumentum, culpas quæ itidem non ad sint
quibusdam rebus vilitatis causa vel gratia con-
fingere. Quod fecit qui panem & caseum sump-
tit in manibus abiectionis suæ gratia. Et sa-
etas ille, qui ueste reiecta & absque vlla passione
quippe castissimus, ciuitatem circuiuit nudus.
Non metuent huiusmodi iam, neque curabunt
hominum offendam, cum iam per orationem vi-
tutem eam consecuti sunt, vt omnes inuisibili-
ter ædificant, cunctisque satisfiant. Qui pri-
curat, secundo isto se carcere significat. Vbi enim

HUMILITATE GRAD. XXV. 228

dominus nos audire paratus est, ibi omnia facere tuto valimus, præstat enim contristare homines quam deum, Gaudet quippe deus cum nos conterendæ vanissimæ elationis causa prompte videt ad ignominias currere. Parat autem huiusmodi certamina superna peregrinatio, Magis nostrum enim reuera est pati, suis esse ludibrio. Non te ea quædicta sunt perturbent. Nemo unquam repente uno simul passu scalæ gradus omnes concendere potuit. In hoc cognoscent nos dei esse discipulos, non quia nobis dæmonia temperant, sed quia nomina nostra in humilitatis cœlo conscripta sunt. Natura fert ut stellæ defectusque suorum cicerorum ramos, et in altitudinem tollant, at hi si incurvantur fructum citius ferunt, Scit quid sibi hoc velit qui prudenter considerat: Habent ascensum apud deum sancti huiusmodi gradus, tricesimum, sexagesimum & centesimum. Atque in extremo quidem hi qui beatam tranquillitatē consecuti sunt persistent, in medio vero Christi milites fortis, primū autem concendere omnes possunt. Qui seipsum veraciter agnouit, nunquam profecto illudetur, ut maiora se tentare velit, sed pedem iam secutus beato huic truio imponet. Metunt minutæ aues accipitrem, ita & humilitatis studiosi contradictionis sonum. Absq; prædictionibus quidem & illustrationib signisq; & prodigijs salute plurimi potiti sunt: sine humilitate autem nemo unquam cœlestem thalamum ingreditur. Illorum enim hæc fida custos, hanc vero illa in his qui leviores sunt sæpe necauerunt. Istud quoq; cum humiliari nollemus dispensatione mirabili fecit deus ut nemo vulnera sua clarius quam proximus posset intueri. Et quo necessario fit, ut illi ac deo

non nobis ipsis sanitatis nostræ gratiam acceptum referamus . Qui mente est humili , voluntatem suam semper ut seduct icem detestatus , & impudulationibus suis ad deum fide firmissima , qua conueniant , consuevit addiscere , atq; his promte obtemperare : non magistrorum conuersatione attendes , sed deo curam suā fidei illimē committens qui per asinam quoq; Balaam vtilia & necessaria docuit , etiam omnia secundum deum faciat cogitet , loquatur , operarius huiusmodi . nec sic quis sibi credat . Humilis enim stimulum & onus suum adiectum porrabit , si sibi ipsi creditur , sicut communiter superbus si alteri creditur . Mihia angelus esse videtur nunquam in peccatum labi . Audiui enim terrem angelū dicentem ; Nihil mihi conscientia sed non in hoc iustificatus sum , qui enim iudicat me dominus est . Unde iugiter nosiplos damnare & accusare debemus , ut per vilitatem voluntariam , lapsus non voluntarios abijciamus & diluteamus : sin autem alias omnino in exitu nostro a nobis horum exigetur ratio . Qui me itis suis misericordiis aliquid à deo postulat , omnino is quæ supra se sunt potierit . Testatur hoc publicanus ille , qui cum postulasset veniam , iustitiam retulit . Solum ut sui meminisset à domino poposcit latro , paradisumque totum hereditario iure possedit . Hoc autem in nobis non est , dum sponte peccamus , idque pœnitentiæ illius signum est . Sciens dominus exteriori habitu figurari animæ virtutem , sumpto linteolo humilitatis nobis compendium ostendit . Studijs assimulatur anima & ad ea quæ genitum formatur , atq; ad ea figuratur . Principatus angelorum cuidam superbicie materia fuit , cum tamen non ideo ut superbiret illum accepisset . Aliter affectus est , qui in solio , aliter qui in sterquilinio sedet .

HUMILITATE GRA. XXX. 230

cepit
untaten
& in po
na, qu
is pro
versatio
ominen
excellat
ciat cog
ic qui
onus si
at contu
videtur
m terre
ius sum
iudicat
damanc
luntate
& dilat
nostro i
suis mi
æ supr
ille, qui
Soium
o, para
it. Hoc
mus, id
ominan
sumpt
m ostend
ia gen
s angelo
tamen
literat
linio se
det.
Atq; ideo fortiss magnus ille iustus [Job] ex
tra ciuitatem sedebat in stercore. Tunc enim per
fectam consecutus humilitatem, ex intimo cordis
affectu, dicebat: Contempsi meipsum & con-
tabui. Existimauit autem meipsum terram & ci-
nerem. Inuenio Manassem illum inter homines 4. Reg. 16
cateris amplius & pernitosius peccasse, templū- 17.
que dei ac religionem omnem prophano cultu
idolorum inquinasse, p. quo si mundus totus ie-
nasset, nullam sceleribus eius dignam pœnitentiā
inferre potuisset: valuit tamen humilitas insana-
bilis eius vulnera curare. Quoniam si voluisses
sacrificium dedissem (ait Dauid d. o) corporibus Pſalm. 50
perieium immolatis non deleraberis. Sacri-
ficium deo: & quod sequitur omnes intelligunt.
Peccavi domino beata hæc humilitas pro adulterio & homicidio aliquando clamavit: & protinus
audiri meruit. Abstulit dominus peccatum tuū
à te. Viam quidem huius atque materiam corpo-
rales labores esse sancti & semper memorandi pa-
tres diffinierunt. Ego præterea obedientiam cor-
disq; rectitudinem esse dico quæ naturaliter quo-
que tumori aduersatur. Si superbia ex angelis
quosdam dæmones fecit, humilitas pro sus ex dæ-
monibus angelos efficere potest. Quocirca qui ce-
ciderunt, bono animo sint, & resurgere studeant.
Festinemus totisque viibus nitamur ad huius su-
premium verticem confundere, si minus vel illius
humeris inuehi. Quod si adhuc pigri sumus, vel
vñis eius non excidamus. Qui nam inde cederit
mirabor, si quo semper in munere portari mere-
bitur. Nerui huius, ac viæ sunt non signorum ma-
nifestatio, sed nuditas rerum omnium, inuisibili-
lis peregrinatio, sapientiæ cauta occultatio, pro-
tuntatio & varietate carens, eleemosynæ quæ-
sitio,

IOHAN. CLIMACI DE

stio, nobilitatis absconsio, confidentiae relegatio,
loquacitatis elongatio. Nihil enim ut pauperis
status & mendicorum vita viuere, animam humu-
liare aliquando potuit. Tunc enim philosophia nostra
amorque ad Deum singularis ostenditur, cum
sublimari possumus, & sublimitatem constantem
simè fugimus. Si quando contra vitium aliquo
Psal. 90. armaris, humilitatis maximè societate & praedi-
nitere, super aspidem enim & basiliscum ascendit
concubabit leonem & draconem. id est super pe-
catum & desperationem, diabolumque & corporeis
draconem. Humilitas est cœlestis instrumentum
quod ex abyssō peccatorum in cœlum animam
uare potest. Cum quidam huius a liquido pulchri-
tudinem in corde suo fuisse intuitus, stupore
prehensus, orabat ut eius, qui illam generata papa-
lationē mereretur addiscere. Ad quem illa clara
nitenti facie serenum subridens: quoniam, ait geni-
noris mei nomen addiscere festinas, cum sit ipse
sine nomine, non tibi id dicam donec polsida
Deum. Ipsi gloria in secula. Amen.

Annotationes In gradum. 25:

- 1 *Totus hic locus corruptus est & mutilus, quare si lo-
gendum existimo: Adiecit sermo hic thesaurum
inclusum in vasis fictilibus, imo vero in corpo-
ribus reconditum: cuius vis neque agnoscere
villis verbis exprimi possit: Solus enim titulus
perenne positus incomprehensibilis est, & ingenuus
atque infinitus perscrutandi laborem verbis
quærentibus præstat.*
- 2 *Aenigmatica sententia est: Locutus qui solem semper
aspergit fundus maris rubri intelligi potest, qui trans-
seunibus Israhelitis soli conspicuus fuit. Dies autem
quo mundus omnis exultauit, accipiatur ille, quo No-*

HUMILITATE GRAD. XXV.

etum familia sua egressus est arca. De nullo autem alio die hoc dici potest: ita & solam humilitatem Demones imitari non possunt.

3 Alludit ad illud Pauli iusto lex non est posita. 1. Tim 1. Humili enim humilitatis lex sufficit. Humilitas enim ut quidam non inepie, dixi nec oculos, nec aures, nec manus, nec os, nec narres, nec ullum membrum habet, quomodo poterit ergo virtuose operari?

4 Sensu est, in sensu professori humilitatis & aliae, praeter dictas, virtutes; quae omnes iudices sunt & testes magnarum spiritualium diuitiarum, quas humilitas possidet. Una sola excepta, scilicet abiectione & virtute sui ipsius: Prater hanc enim omnes aliae virtutes humilitatis incunda sunt, & amabiles.

5 Erat hic Senex, cuius nomen non exprimitur, in interioribus Aegypti paribus sedes, quem Iudeus quidam secularis (erat enim apud omnes magna sancti auctoritatem) videre cupiebat. Ille autem volens inanem gloriam evanescere lebetone suo induens panem, que & caseum tumens in manib[us] portare monasterij ascendit, ibique diuaticatis pedibus capi manducare. Quem cum iudeus vidisset indignatus Hiccine illi Anachoreta est ille de quo tarda audiimus? & contemnens eum discessit.

6 Simile quid de eudem hoc sene narratur, ab eo, quia vias patrum conscripsit: parte. 4 cap. De spiritu vane glorie, ubi & precedens historia recensetur.

7 Alij sic vertunt: Cedri hanc habent naturam vitram, qui se in altum extendunt, steriles sint; qui vero se inclinant sint fructiferi.

8 Impassibilitatem alij vertunt, & aesse Graci vocant.

in qua Pyrrho Elidensis summum bonum confutum esse putauit: ea est, non tantum à vniuersis affectibus non superari; sed eas ne sentire quidem. Qui ad hanc peruerterunt iij tam centesum gradum amderunt. Sed diceret Gerson quispiam, talem in hac ta non reperi.

¶ Pronunciationem var. car. vocat simplex, nul colore aut fuso medicatum verbum.

De discretione Gradus, XXVI.

Discretio in his quidem qui rudes imbutur, est vera suorum intimerum profectum recognitio, in medijs vero intellectus sensus: bonum quod verè¹ ac proprie bona est, à naturali bono atqùe cōtrario sine errore discernens. In his autem qui perfecti sunt est sicut quæ per diuinam illustrationem in eis inest: vero ista est, ut etiam quæ in alijs obscurè inservi suo lumine illustrare possit. Aut fortasse vnu saliter hæc agnoscitur & est discretio diuinæ luntatis vera certaque comprehensio, in omnipotere & loco quæ in solis mundis corde & corpore & ore esse agnoscitur. Is quidem qui tres horae² religiosa pietate deiecerit, simul etiam quinq̄ prostrauit: qui vero illos negligit, neutrum vacet. Discretio, est incontaminata conscientia, purgatissimus sensus. Nemo enim cum audierit vel viderit aliquem in conuersatione monachum supra naturam profecisse, ex ignorantia in infidilitatem incidat. Vbi enim deus, qui naturæ supereminet, in habitat: ibi iam res quoque supra natum fiunt. Tribus ipsis maxime generalibus mundis diaboli, omne bellum in omnibus excitantur. Aut scilicet ex nostra negligentia, aut ex superbio